

det private Initiativ og det personlige Næringsliv, Udgifterne maa Stat og Kommune gerne tage paa sin Kappe. Det er en rigtig ægte antisocial og antisocialistisk Betragtning.

Vel, vi sige: Vi gaa med, lad Staten ikke være bange for at hjælpe, men saa lad os heller ikke være bange for at drage Konsekvenserne, saaledes som vi gjorde sidste Vinter; — jeg tror, det var vort Partis ærede Ordfører, der drog Konsekvenserne af Bankgarantien og sagde: Saa maa Staten ogsaa være til Rede overfor Arbejdsløsheden og dem, der rammes deraf. Men lad os gaa videre med Statens Indgriben — der er meget vidtgaaende Konsekvenser at drage af, hvad der er sket i dette Aar. Lad os gaa videre: Naar Staten skal træde til, naar det private Aktie-, Bank- og Pengevæsen spiller fallit, lad saa Staten træde til, inden de spille fallit, ogsaa under de ordinære Forhold. Lad Staten organisere hele Landets Penge- og Sparekassevæsen — det var det, vi krævede, da vi modsatte os Forlængelsen af Nationalbankens Oktroj —, lad Staten organisere hele Sparekassevæsenet, det er en Opgave, der ligger overordentlig naturligt for. Staten har sit Postvæsen, en fortrinlig Administration, en Administration, hvor der ogsaa er meget lidt af Undersløb og en ganske udmærket gennemført Kontrol, med Udsalgssteder, om jeg saa maa sige, i hver en Krog af Landet. Intet var naturligere, end at Folk indbetalte deres Sparepenge gennem Postvæsenet, som man ogsaa har gjort det i andre Lande. Der ligger ligefrem Grundlaget for et Statssparekassevæsen. Postvæsenet er den fortrinligste Administration, der vel findes i Verden, hvilket jeg siger lige overfor dem, der paa-staa, at Staten ikke kan administrere. Jeg erindrer om den franske Socialist Anatole France, der i nogle Breve til sin Datter, hvori han vil undervise hende i, hvad Socialisme er, gør den fortrinlige Bemærkning: Statens Postvæsen betror jeg det Brev, hvoraf maaske min Velfærd afhænger; det Brev, jeg ikke vilde betro min bedste Ven, betror jeg Statens Postvæsen. Det er en overmaade træffende Bemærkning. Dette fortræffelige Administrationsapparat have vi i Gang, og hertil kunde en Statsorganisation af Sparekassevæsenet knyttes.

Men jeg gaar videre og siger: Lad Staten organisere alt Forsikringsvæsen i Landet, Livsforsikring, Brandforsikring, Kvægforsikring osv., og der kunde spares Millioner og atter Millioner derved. Nu

have vi en Række af konkurrerende inden- og udenlandske Selskaber med en Hær af lønnede Agenter, med kolossale Udgifter til Reklame osv. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) sagde et Sted i sin Tale, at vi vare jo snart Kommissionærer alle sammen her i Landet, Ejendomskommissionærer; det ærede Medlem kunde have tilføjet: Agenter for det ene eller det andet Selskab. I hvert Fald i de Kredse, hvor det ærede Medlem færdes, socialt og politisk, er der snart ikke et Menneske, der ikke har en lille Nebengeschäft som Agent for et Firma, et Assuranceselskab osv. Det er kolossale Kræfter, der her spildes. Naar Staten organiserede dette, vandt den Millioner ind, som vilde komme selve Folket til gode. Paa den Maade vilde Folket blive sin egen Bankier, sin egen Assurandør. Københavns Kommune har for nogle Aar siden gennemført den Reform at være sin egen Assurandør, og det betaler sig udmærket. Det danske Folk bør gennemføre den Reform at blive sin egen Bankier og sin egen Assurandør; der vil spares Millioner derved. Jeg henleder den højt-ærede Finansministers Opmærksomhed derpaa, her er et Omraade, hvor der kan spares ved, at Staten tager saadanne Opgaver op, som faktisk ere modne til at administreres og organiseres af Staten.

Jeg skal saa nævne Virksomheder, der allerede ere blevne faktiske Monopoler; der er de forenede Papirfabrikker og De danske Sukkerfabrikker. Det ærede Medlem nævnedes dem og viste, hvordan en Side af Finansverdenen sidste Aar søgte at drive disses Aktier til Vejrs. De danske Sukkerfabrikker staa jo i Forbindelse med en meget stærk Side af Finansverdenen — jeg synes for øvrigt, at det ærede Medlem gik lidt for let hen over denne Side af Sagen, jeg syntes, han var lidt uretfærdig; naar han særlig sigtede til Privatbanken. Jeg underskriver det meste af den Kritik, han rettede mod Privatbanken, men jeg synes, at han i lige saa stærk Grad kunde have rettet sin Kritik mod Landmandsbanken. Jeg tror ikke, den ene har noget at lade den anden høre. Det er vitterligt, at De danske Sukkerfabrikker slet ikke fremme Produktionen her i Landet, men tværtimod hemme den. Det er vitterligt, at der er flere Egne her i Landet, der hellere end gerne — jeg udtalte det under Tolddebatten i Fjor — vilde have en Sukkerfabrik, f. Eks. i Vestsjælland ved Slagelse og i Koldingegnen, men de kunne ikke faa det, fordi De danske Sukker-